Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 41

Datum	16 april 2025
Van	College B&W
Behandeld door	Ineke Jenniskens
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	Ineke.jenniskens@utrecht.nl
Kenmerk	30230205
Beleidsveld	OOV

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2025 nummer 41 van Sjaak van Bemmel & Maarten van Heuven (PvdD), Stevie Nolten (BIJ1) en Ralph Peeters (D66) “Voor het harddrugsverbod is feitelijke informatie hard nodig".
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Het harddrugsverbod is een onderdeel van een pakket aan maatregelen die bedoeld zijn om overlast te verminderen en kwetsbare en verslaafde mensen naar zorg te begeleiden. Om duidelijk te hebben welke onderdelen van dat pakket nog nodig zijn in november 2026 moet inzichtelijk gemaakt worden wat het feitelijke effect is van de losse maatregelen. Hoe gaat het college dat aanpakken en duidelijk maken wat het effect van elke maatregel is?
Antwoord vraag 1
In januari van dit jaar heeft u als gemeenteraad ingestemd met het voortzetten van het verbod op harddrugs in de openbare ruimte tot november 2026. In voorbereiding op dat besluit hebben we, op uw verzoek, door een onafhankelijk onderzoeksbureau een uitgebreid onderzoek laten doen naar het eerste jaar (augustus 2023- augustus 2024) waarin het harddrugsverbod van kracht was. In dit onderzoek is niet alleen naar de APV-bepaling gekeken, maar zijn ook de andere maatregelen in de evaluatie meegenomen. Dit omdat er een mix van repressieve- en zorgmaatregelen wordt ingezet om de overlast rondom het Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen, Park Lepelenburg en andere hotspotlocaties (zoals de Sijpesteijntunnel) in te perken en te beheersen.

Voorafgaand aan dit onderzoek hebben wij aangegeven dat het heel lastig zal worden om aan te tonen wat de precieze effecten zijn van de losse maatregelen. Dit blijkt ook uit het onderzoek dat door het onderzoeksbureau is uitgevoerd. Een van de uitkomsten is dat de maatregelen op elkaar ingrijpen en elkaar juist versterken. Dat maakt dat een specifiek effect vaak niet kan worden teruggebracht tot één specifieke maatregel. Een belangrijke uitkomst van de eerdere evaluatie kort na de invoering van het verbod, was dat de grote dagelijkse toestroom van mensen die verslaafd zijn aan (hard)drugs en dealers van buiten de stad, direct gestopt is. Het komende anderhalf jaar monitoren we de maatregelen die we hebben ingezet aan de hand van signalen en cijfers. Dit doen we onder andere door gesprekken met omwonenden/ ondernemers, registraties van overlast en criminaliteit bij de gemeente en politie, signalen van het Eropaf-team, het aantal verblijfsontzeggingen en boetes die zijn

opgelegd. Maar we monitoren ook of mensen toe- of teruggeleid worden naar zorg door oa het aantal bezoekers en bezoeken aan de Stek en andere locaties maar ook door de gesprekken met de doelgroep zelf, betrokken professionals en belangenbehartigers.

Vraag 2
De zorgmaatregelen veranderen ook de omstandigheden. Zo weet het eropaf-team steeds beter de doelgroep te bereiken en de locatie om binnen te gebruiken wordt steeds beter benut. Hierdoor zou het goed kunnen dat de doelgroep in 2026 in omvang is afgenomen, minder snel terugvalt in de verslaving en de voorkeur heeft aan binnengebruik. Hoe gaat het college onderzoeken en duidelijk maken in hoeverre de situatie van de overlast veranderd is door de geïmplementeerde zorgmaatregelen?
Antwoord vraag 2
Onze inzet is om de drempel om buiten te gebruiken te verhogen en de drempel om op een veilige manier binnen te gebruiken te verlagen (harm reduction).

Het verbod op gebruik van harddrugs in de openbare ruimte wordt enkel gehandhaafd bij excessen. Onze insteek is altijd dat het begint met zorg en eindigt met zorg. Ook de zorgmaatregelen zijn meegenomen in de eerdere evaluatie en zijn moeilijk los van elkaar te evalueren. Wel hebben we eerder kunnen zien dat bijvoorbeeld het aantal bezoekers en het aantal bezoeken aan de Stek flink gestegen zijn. Daarnaast gaan we de komende periode in beeld brengen wat de impact is van de inzet van het Eropaf-team. Hierin worden we ondersteund vanuit de ministeries VWS en J&V en het landelijke programma (Grip op Onbegrip) wat zich erop richt om de aanpak op mensen met onbegrepen gedrag te versterken. Zij zien het Eropaf-team als een 'best practice' en willen ons helpen om enerzijds de administratieplicht van het team laag te houden (we willen de hulpverleners op straat en niet achter een bureau) en tegelijkertijd de impact van wat zij doen zichtbaar te maken.

Vraag 3
Is het college bereid in het nodige onderzoek ook de belangen en wensen van de doelgroep mee te nemen, door bijvoorbeeld bij Stichting GOUD informatie op te halen en deze te verweken in de evaluatie? Zo nee, waarom niet?
Antwoord vraag 3
Ja. Net als in de vorige evaluatie nemen we de belangen en de wensen van de doelgroep mee. We voeren zowel gesprekken rechtstreeks met de doelgroep zelf als met verschillende belangenbehartigers. Dat doen we overigens niet alleen tijdens het evalueren van het verbod maar gedurende het hele jaar. Zo is vorig jaar ook op wens van de doelgroep de tuin van de Stek aangepast (in samenwerking met de mensen zelf) zodat het een fijne plek is geworden waar mensen samen veilig en sociaal met elkaar kunnen gebruiken.

Vraag 4
Elke optie die er is om de doelgroep op een niet-repressieve manier te ondersteunen, zou door het college serieus onderzocht moeten worden. Kan het college toezeggen voorafgaand aan de evaluatie te onderzoeken of er nog andere niet-repressieve maatregelen zijn om het probleem op te lossen? Zo ja, kan het college de raad tussentijds op de hoogte brengen wanneer er een optie gevonden is? Zo nee, waarom niet?
Antwoord vraag 4
We zoeken binnen de aanpak van de problemen rondom overlast en criminaliteit door mensen met een harddrugsverslaving (en hun dealers) continu naar nieuwe (niet-repressieve) manieren waarmee we mensen passende zorg kunnen bieden en hen kunnen verleiden om hier ook gebruik van te maken. Hierbij luisteren we goed naar de signalen van de professionals die dagelijks in contact staan met deze mensen en naar de wensen van de doelgroep zelf.

We hopen natuurlijk dat mensen hiermee structureel goed in zorg komen en blijven. We weten echter ook dat dit zeker niet altijd (meteen) lukt en dit bij sommige mensen een (hele) lange adem

vraagt. Juist de mix van maatregelen vanuit zowel zorg als veiligheid biedt de meeste kansen om mensen te ondersteunen. De aanpak vraagt een intensieve en structurele inzet van alle partners.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Voor het harddrugsverbod is feitelijke informatie hard nodig
19-3-2025

Vragen:
Op 23 januari 2025 heeft de raad Amendement 17 'Horizonclausule harddrugsverbod' aangenomen om middels een horizonclausule het ingestelde harddrugsverbod te laten vervallen op 1 november 2026. Het amendement stelt dat een evaluatie van het verbod over uiterlijk anderhalf jaar gewenst is *om op basis van feitelijke resultaten een weloverwogen besluit te nemen over de voortzetting, aanpassing of beëindiging van de maatregel.* Vooralsnog is onduidelijk hoe deze feitelijke informatie vergaard wordt. Daarom hebben de Partij voor de Dieren, BIJ1 en D66 de volgende vragen.

1. Het harddrugsverbod is een onderdeel van een pakket aan maatregelen die bedoeld zijn om overlast te verminderen en kwetsbare en verslaafde mensen naar zorg te begeleiden. Om duidelijk te hebben welke onderdelen van dat pakket nog nodig zijn in november 2026 moet inzichtelijk gemaakt worden wat het feitelijke effect is van de losse maatregelen. Hoe gaat het college dat aanpakken en duidelijk maken wat het effect van elke maatregel is?
2. De zorgmaatregelen veranderen ook de omstandigheden. Zo weet het eropaf-team steeds beter de doelgroep te bereiken en de locatie om binnen te gebruiken wordt steeds beter benut. Hierdoor zou het goed kunnen dat de doelgroep in 2026 in omvang is afgenomen, minder snel terugvalt in de verslaving en de voorkeur heeft aan binnengebruik. Hoe gaat het college onderzoeken en duidelijk maken in hoeverre de situatie van de overlast veranderd is door de geïmplementeerde zorgmaatregelen?
3. Is het college bereid in het nodige onderzoek ook de belangen en wensen van de doelgroep mee te nemen, door bijvoorbeeld bij Stichting GOUD informatie op te halen en deze te verweken in de evaluatie? Zo nee, waarom niet?
4. Elke optie die er is om de doelgroep op een niet-repressieve manier te ondersteunen, zou door het college serieus onderzocht moeten worden. Kan het college toezeggen voorafgaand aan de evaluatie te onderzoeken of er nog andere niet-repressieve maatregelen zijn om het probleem op te lossen? Zo ja, kan het college de raad tussentijds op de hoogte brengen wanneer er een optie gevonden is? Zo nee, waarom niet?

Gesteld door:

- Sjaak van Bemmel – Maarten van Heuven, Partij voor de Dieren
- Stevie Nolten, BIJ1
- Ralph Peters, D66